

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXX, broj 41

15. listopada 2020.

cijena 200 Ft

FOTO: BERNADETTE BLAŽETIN

Kod keresturske Hrvatske zavičajne kuće

14. stranica

Izložba dječjih crteža

7. stranica

Ars et Virtus

8. – 9. stranica

Malonogometni turnir

10. stranica

Tragom istine ili teorija zavjere?

Čitam kako je koronavirus zapravo pokušaj uvođenja sveopće iznadržavne vlasti. Prva faza oslabila je trgovinske odnose s Kinom, smanjivši industrijski izvoz. U drugoj fazi epidemije razvila se globalna financijska kriza, koja je kulminirala u veljači 2020., što je dovelo do djelomičnog kolapsa dioničkih tržišta i drastičnog pada svjetske cijene sirove nafte. U veljači je zabilježen pad dionica i vrijednosnih papira u vrijednosti od oko šest tisuća milijardi dolara. To je pak pojedinim velikim ulagačima omogućilo kupovinu nesolventnih kompanija znatno ispod njihove tržišne vrijednosti. Zbog globalne pandemije koronavirusa države diljem svijeta uvode izvanredno stanje koje paralizira nacionalna gospodarstva i destabilizira svjetsku trgovinu, međunarodni promet i globalne investicijske aktivnosti. Je li pokrenuta globalna strategija protiv cijelog čovječanstva koja bi mogla dovesti do visoke razine nezaposlenosti i siromaštva u svijetu? Ili je u pozadini cilj slabljenja Kine, Rusije i Irana, odnosno destabilizacija gospodarstva Europske unije? Kako god bilo, svjedočimo radikalnoj promjeni strukture svjetskog gospodarstva. Na globalnoj razini slabe mala i srednja poduzeća i opadaju cjelokupni gospodarski sektori poput zračnog prometa, turizma i maloprodaje, sve do bankrota. Ali postoje i geopolitički ciljevi. Pandemija koronavirusa utječe na ratove na Bliskom istoku koje su Amerika i NATO vodili u Siriji, Iraku, Afganistanu i Jemenu, ali Iran i Venecuela su također na razmeđu. Podsjetimo kako je u organizaciji Sveučilišnog centra za zdravstvenu zaštitu John Hopkins, uz podršku Zaklade Billa i Melinde Gates te drugih institucija 18. listopada 2019. u New Yorku održan Event 201. Na toj globalnoj konferenciji stručnjaka hipotetski je prikazana i simulirana pandemija. Ideja je bila vidjeti mogu li nacionalne vlade, zdravstvene ustanove i privatni sektor odgovoriti na pandemiju s katastrofalnim posljedicama. Prvi slučaj koronavirusa zabilježen je svega dva mjeseca nakon konferencije, tri mjeseca kasnije u svijetu je već bilo 185 tisuća zaraženih, dok je broj umrlih premašio 7 tisuća. Agenda 2021., koja se može smatrati dopunom Agende 2030., službeno će se predstaviti u Davosu u siječnju 2021. godine. Tada će Svjetski gospodarski forum objaviti manifest „The Great Reset“, veliko resetiranje ili ponovno pokretanje.

Kristina

Glasnikov tjedan

Na sjednici Mađarskog parlamenta održanoj 6. listopada prihvaćeno je Izvješće o položaju narodnosti u Mađarskoj za razdoblje 2017.-2018. godine. Zastupnici su nakon rasprave vođene 22. rujna, 6. listopada sa 153 glasa za, 4 protiv i devet suzdržanih glasova odobrili prijedlog Izvješća koje je parlamentu podnio Odbor za pravosuđe. U Parlamentarnoj raspravi državni tajnik zadužen za narodnosti pri Uredu premijera rekao je kako mađarska Vlada čini i učinit će sve za narodnosti koje žive u Mađarskoj. Na Izvješće Vladu Mađarske obavezuje Zakon o narodnostima (točka a. 150. članka Zakona br. CLXXIX) po kojem je ona dužna dvogodišnje pregledati situaciju i sastaviti izvješće o položaju narodnosti u Mađarskoj. Kao i prethodnih godina tako je i ovoga puta cilj Izvješća o položaju narodnosti u Mađarskoj za razdoblje 2017.-2018. godine pružiti najvišem zakonodavnom tijelu cjelovitu sliku onoga što se dogodilo na ovom području, te sažeti rezultate narodnosne politike i zadaće koje je vlada izvršila u tom razdoblju. Izvješće se na više od dvjesto stranica teksta osvrće i na položaj Hrvata u Mađarskoj u tom razdoblju te na potporu koju su dobili iz državnoga proračuna, tako i potporu HDS-u za djelovanje i medije, institucije u održavanju HDS-a te potporu temeljem pojedinačnih molbi. Daje se detaljni presjek svih vladinih mjera i potpora koje se dotiču narodnosti u svim sferama društvenog, političkog, kulturnog i odgojno-obrazovnog života. Slovom i brojkom. U Izvješću se navodi kako je financiranje obrazovnih ustanova u održavanju narodnosnih samouprava osigurano te je po učeniku osigurana potpora za djelovanje u iznosu od 200 000 ft za godinu.

Ako zbog malog broja učenika gore navedeni iznos nije dovoljan osigurana

je daljnja potpora kroz ugovor o javnom obrazovanju koji se sklapa s nadležnim ministrom, a takve petogodišnje ugovore navodi se imaju narodnosne samouprave Srba, Slovenaca, Slovaka i Rumunja. Više na: <https://www.parlament.hu/irom41/08328/08328.pdf>.

U poglavlju o općem položaju narodnosti nalazimo podatke iz mikrocenzusa provedenog 2016. godine po kojem je broj pripadnika hrvatske narodnosti 22 995, a onih kojima je hrvatski materinski jezik je 12 383, dok najveći broj Hrvata, njih 28%, živi u Baranjskoj županiji. Spomenuto je iz-

vješće kao temu sjednice još 3. ožujka na svom dnevnom redu imao Odbor za narodnosti Mađarskog parlamenta, a na sjednicu su poziv dobili i predsjednici državnih samouprava. Odbor je predložio izvješće na usvajanje, a u parlamentarnoj raspravi je predsjednik odbora, inače parlamentarni zastupnik njemačke

narodnosti, rekao između ostaloga kako najveći problem svih narodnosnih zajednica, uključujući i one u Mađarskoj predstavlja gubitak jezika.

Jedna zanimljivost iz zastupničkog doma i narodnosnog kuta gledanja. Zastupnik Koloman Brenner (Jobbik) u svom govoru na temu Izvješća održao je izlaganje na njemačkom jeziku. Brenner je inače jedan od dopredsjednika Mađarskog parlamenta, a na svom profilu podijelio je svoj govor na njemačkom jeziku u trajanju od 4:19 minuta. On je podrijetlom Nijemac i rekao je između ostaloga kako mu je velika čast što kao dopredsjednik Parlamenta može govoriti na svom materinskom jeziku na temu koja se tiče narodnosti u Mađarskoj. Pohvalio je postignuća narodnosne politike u posljednjih trideset godina, rekavši kako ima još puno posla. Rekao je kako je za narodnosti važno imati dobar odnos s aktualnom vlašću, ali kako misli da materijalna potpora sama po sebi ne može riješiti načelna pitanja.

Izvješće o položaju narodnosti u Mađarskoj prihvatili su predstavnici svih parlamentarnih klubova.

Branka Pavić Blažetin

Vlada Republike Hrvatske s dva milijuna kuna podupire strateške projekte Hrvata u Srbiji, Crnoj Gori, Mađarskoj i Austriji

Potpora radu Nefitnog poduzeća Hrvatsko kazalište u Pečuhu 200 000,00 kuna

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 8. listopada 2020. godine temeljem prijedloga Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske donijela je zaključak o davanju potpore strateškim projektima hrvatske nacionalne manjine. Zaključak je donesen na temelju Zakona o Vladi Republike Hrvatske, a u vezi Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Vlada će s ukupno dva milijuna kuna poduprijeti pet strateških projekata u četiri države, vezanih uz hrvatsku nacionalnu manjinu.

Vlada Republike Hrvatske podupire strateške projekte hrvatske nacionalne manjine: projekte Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji: *Izgradnja Hrvatske kuće u Subotici* i *Kadrovsko osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji*; projekt Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj: *Potpora radu Hrvatskoga kazališta u Pečuhu*; projekt Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore *Potpora Radiju hrvatske nacionalne manjine – Radio Duxu* te projekt Hrvatskog štamparskog društva iz Gradišća, Republika Austrija: *Hrvatske novine, 110 godina izlaženja*.

Vlada Republike Hrvatske je zadužila Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske da u okviru svojeg djelokruga rada poduzme potrebne aktivnosti s ciljem provedbe odobrenih projekata.

U Obrazloženju donesenog zaključka stoji kako su stvoreni uvjeti za davanje sustavne potpore strateškim projektima hrvatske nacionalne manjine, čime će se dodatno osnažiti etnička, kulturna i jezična samosvijest hrvatskih manjinskih zajednica i položaj hrvatske nacionalne manjine kao aktivnog čimbenika u domicilnim državama, ali i osnažiti njihova povezanost s Republikom Hrvatskom.

Republika Srbija

Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji, središnja institucija i zastupničko tijelo hrvatske nacionalne manjine u Republici Srbiji, provodi dva iznimno važna strateška projekta kojima je Vlada Republike Hrvatske već dala potporu 2019. godine: *Izgradnja Hrvatske kuće u Subotici* i *Kadrovsko osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji*. Projektom *Izgradnja Hrvatske kuće u Subotici*, trima ključnim institucijama hrvatske zajednice u Republici Srbiji – Hrvatskom nacionalnom vijeću, Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata i Novinsko-izdavačkoj ustanovi „Hrvatska riječ“, osigurati će se primjereno sjedište i omogućiti još učinkovitija međusobna komunikacija i suradnja, čime će se dodatno pospešiti njihove aktivnosti te osnažiti njihov položaj i ugled u društvu. *Kadrovsko osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji* je neophodno kako bi se Hrvatsko nacionalno vijeće institucionalno razvilo, kako bi moglo ispunjavati svoje zadaće i na što učinkovitiji i kvalitetniji način odgovoriti na izazove pred kojima se nalazi hrvatska zajednica u Republici Srbiji. Za projekt *Izgradnja Hrvatske kuće u Subotici* izdvojit će se 1 300 000,00 kuna, za projekt *Kadrovsko osnaživanje hrvatske zajednice u Republici Srbiji* 200 000,00 kuna.

Mađarska

Hrvatsko kazalište u Pečuhu, uz Hrvatsko narodno kazalište u Mostaru jedino je profesionalno hrvatsko kazalište izvan Republike Hrvatske. Ono od 2018. godine djeluje u suvremenom obnovljenom prostoru i ima iznimno značenje za njegovanje hrvatskoga jezika i jačanje hrvatskoga identiteta Hrvata u Mađarskoj, a istovremeno i za promociju hrvatske kulture. Za projekt *Potpora radu Hrvatskoga kazališta u Pečuhu* izdvojit će se 200 000,00 kuna.

Crna Gora

Za očuvanje i razvijanje hrvatskoga identiteta posebnu važnost imaju mediji. Stoga je data potpora strateškom medijskom projektu središnje institucije i zastupničkog tijela hrvatske nacionalne manjine u Crnoj Gori, Hrvatskom nacionalnom vijeću Crne Gore: *Potpora Radiju hrvatske nacionalne manjine – Radio Duxu*, jedinom elektroničkom mediju hrvatske nacionalne manjine, koji ima vrlo veliku važnost za informiranje Hrvata u Crnoj Gori i koji značajno doprinosi afirmaciji hrvatske kulture u tamošnjem medijskom prostoru. Za projekt *Potpora Radiju hrvatske nacionalne manjine – Radio Duxu* izdvojit će se 150 000,00 kuna.

Republika Austrija

Za očuvanje i razvijanje hrvatskoga identiteta posebnu važnost imaju mediji. Stoga je data potpora strateškom medijskom projektu Hrvatskog štamparskog društva iz Gradišća, Željezno, Republika Austrija: *Hrvatske novine, 110 godina izlaženja*, kojim se daje potpora tjedniku gradišćanskih Hrvata s tradicijom dugom 110 godina i vrlo velikim značenjem za pripadnike hrvatske nacionalne manjine u Republici Austriji, ali i Mađarskoj i Slovačkoj Republici. Za projekt *Hrvatske novine, 110 godina izlaženja* izdvojit će se 150 000,00 kuna.

Branka Pavić Blažetin

Prihvaćeno Izvješće o položaju narodnosti u Mađarskoj 2017.–2018. godine

Na parlamentarnoj sjednici održanoj 22. rujna raspravljalo se o Izvješću o položaju narodnosti u Mađarskoj 2017.–2018. godine, koje su podržali svi zastupnički klubovi. Zastupnici su se uglavnom složili kako najveći problem predstavlja gubitak jezika, pri čemu su kao najvažniju zadaću naveli očuvanje materinskog jezika i kulture, što se jedino može postići kroz sustav narodnosnih jaslica, vrtića te osnovnih i srednjih škola. Najviše nesuglasica i prepucavanja između vladajućih i oporbenih stranaka bilo je oko položaja romske narodnosti. Glasnogovornik romske narodnosti podržao je Vladu i prijedlog izvješća, izrazivši neslaganje sa stavom i politikom oporbenog Jobbika. Zastupnici su nakon rasprave vođene 22. rujna, 6. listopada sa 153 glasa za, 4 protiv i devet suzdržanih glasova odobrili prijedlog Izvješća koje je Parlamentu podnio Odbor za pravosuđe.

Prema mišljenju parlamentarnog zastupnika njemačke narodnosti Imrea Rittera najveći problem svih narodnosnih zajednica, uključujući i one u Mađarskoj predstavlja gubitak jezika. U cilju poboljšanja situacije 2016. godine pokrenut je narodnosni pedagoški program, koji polazi od postavke da se podučavanje jezika može osigurati jedino kroz sustav narodnosnih jaslica, vrtića te osnovnih i srednjih škola, na koji se nadovezuju narodnosni pedagoški dodatak i stipendiranje narodnosnih studenata. Naglasio je kako se danas obrazovanje pedagoga u omjeru od 80-85 posto odvija na mađarskom jeziku, dok je udio narodnosnih jezika oko 10-15 posto, što bi se svakako trebalo promijeniti. Krajem mjeseca predstoje konzultacije s predstavnicima Državnog ureda za reviziju, na kojima će se ocijeniti iskustva provedene revizije, pri čemu se narodnosti nadaju što pozitivnijim zaključcima. Imre Ritter naglasio je nadalje kako propis prema kojem narodnosni birači moraju odlučiti hoće li glasovati za stranačku ili narodnosnu listu smatraju „prirodnom branom“ protiv zloraba.

Izvješće o položaju narodnosti u Mađarskoj prihvatili su predstavnici svih parlamentarnih klubova. Zoltán Demeter (Fidesz) istaknuo je kako se rezultati postignuti zahvaljujući inicijativama Vlade i aktivnostima narodnosnih zajednica mogu smatrati uzornima i na europskoj razini, naglasivši da je Vlada 2010. godine postavila cilj naročito prisne suradnje s narodnosnim zajednicama. Od uzornih postignuća istaknuo je uspostavu parlamentarnog zastupanja, spomenuvši kako Vlada to područje podupire sa sve većim iznosima, koji su značajni i u međunarodnoj usporedbi. „Vlada naglašeno i kontinuirano, sveobuhvatno podržava narodnosti koje žive u našoj domovini, kako bi opstale i očuvale svoj identitet“, izjavio je Zoltán Demeter, izrazivši nadalje nadu da će i Mađari izvan državnih granica dobiti sličnu podršku vlada susjednih država te je u ime stranačkog kluba podržao predloženo izvješće.

Koloman Brenner (Jobbik) pozdravio je sadržaj izvješća, istaknuvši da dokument sadrži sve pozitivne okolnosti, naglasivši istodobno kako nedostaje istraživanje o gubitku jezika kod većine narodnosti, kao i propitivanje „etnobiznisa“ i učinkovitosti potpora. Podsjetio je kako je od 1990. deklariran cilj da narodnosti u Mađarskoj i Mađari u susjednim državama dobiju sva prava koja im u 21. stoljeću prirodno pripadaju. Pozdravio je što Vlada posebno skrbi o romskoj zajednici, odvojeno od ostalih 12 narodnosti koje se suočavaju s bitno drukčijim izazovima. Istodobno, problematičnim je nazvao da se javnim sredstvima plaćaju urednici koji su u medijima „državne stranke Fidesz“ huškali protiv njemačke politike.

Imre Vejkey (KDNP) naglasio je da narodnosti obogaćuju kulturu cjelokupnog društva i uvelike utječu na Mađarsku. „Narod-

nosti koje žive u Mađarskoj pouzdani su partneri, kao što smo i mi njima“, kazao je u svom govoru, istaknuvši kako osobu prvenstveno određuju materinski jezik i kultura koja se temelji na njemu. „Više identiteta ništa ne oduzima, već obogaćuje pojedince, zajednice, regije i državu“, naglasio je Vejkey, zahvalivši se narodnostima na suradnji.

László Sebián-Petovszki (DK) pohvalio je temeljitost Izvješća, izrazivši radost što u Mađarskoj postoje teme oko kojih se vladajući i oporba mogu složiti. Istodobno, ukazao je na činjenicu da je kontrola Državnog ureda za reviziju kod narodnosnih organizacija otkrila velik broj problema. Financijski obračuni bili su neispravni u 92 posto ustanova, a nakon ponovljene revizije problemi su uočeni kod jedne trećine. Upitao je: što država čini kako bi se ta stopa smanjila? Osvrnuvši se na narodnosne izbore rekao je da se u više navrata javila sumnja da su se na birački popis upisale i osobe koje ne pripadaju dotičnoj zajednici, vjerojatno iz financijskih pobuda. Spomenuo je da bi narodnosne obrazovne ustanove mogle funkcionirati na način da zgrada u kojoj djeluju ostane u državnom vlasništvu te se ne bi trebala predati na upravljanje narodnosnoj samoupravi.

László Lóránt Keresztes (LMP) izjavio je da njegov stranački klub podržava prijedlog Izvješća, u vezi kojeg se može izraziti niz opravdanih primjedaba. U narodnosnoj je politici bilo ozbiljnih, pozitivnih iskoraka, što je za svaku pohvalu i trebalo bi se nastaviti. Tradicija je vrlo živa, no može se zapaziti iseljavanje i gubitak jezika, što je vrlo brz proces, o kojem svjedoče i njegova iskustva stečena u Baranji. Pridodao je kako bi se trebalo pristupiti ujednačavanju položaja narodnosti u Mađarskoj i mađarskih zajednica izvan granice, a kao jedno od mogućih sredstava istaknuo je građansku inicijativu Sikuljskog nacionalnog vijeća za europske nacionalne regije, za koju je zatražio podršku.

Ildikó Bangó Borbély (MSZP) izvješće je nazvala temeljitim, koje ne bježi od bitnih problema, a stvarni položaj narodnosti može se upoznati kroz reagiranje na teškoće. „O njima bi se trebalo više govoriti“, napomenula je. Istaknula je kako je prema izvješću broj pripadnika narodnosti između 2001. i 2016. porastao za četrdeset posto, i to uglavnom u razdoblju između 2001. i 2011. godine. Međutim, usprkos porastu broja građana koji se izjašnjavaju kao pripadnici narodnosti opao je broj onih koji neki od narodnosnih jezike smatraju materinskim jezikom. Izvješće sadrži mnoštvo žalosnih podataka koji potvrđuju posebno težak položaj romskog stanovništva. „Broj zaposlenih Roma počeo je opadati već prije korona-krize“, upozorila je. Uspostavu parlamentarnog zastupanja narodnosti nazvala je iskorakom, ali je propise koji upisane u narodnosni birački popis isključuju iz glasanja za stranačke liste nazvala nesretnim rješenjem. Prema

njezinim riječima, upravo zahvaljujući tim propisima u Parlament je ušao samo jedan narodnosni zastupnik.

U svojoj završnoj riječi, reagirajući na raspravu državni tajnik za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima Miklós Soltész zahvalio se narodnosnim glasnogovornicima i onim zastupnicima koji su se o izvješću izjasnili pozitivno. Posebno se zahvalio glasnogovornici ukrajinske narodnosti Brigitti Szuperák na zauzimanju za Mađare u Ukrajini. Napomenuo je kako je suradnja s ukrajinskom zajednicom u Mađarskoj dobra, a zajednica nije kriva za to što odnosi Ukrajine i Mađarske nisu najbolji. Državni tajnik nazvao je nedostojnim ponašanje Jobbika tijekom rasprave. „Dan mađarske drame bio je jučer, a ne danas“, primijetio je. Naglasio je da za ono što radi Jobbik nisu potrebna objašnjenja: uzalud ponavljaju po „33 tisućiti put“ da su pučka stranka, od toga neće biti ništa. „Nije dovoljno govoriti, treba se tako i ponašati i postupati“, rekao je državni tajnik.

Miklós Soltész izjavio je da je Vlada spremna učiniti sve za narodnosti u Mađarskoj. Podsjetio je da zakon o pravima narodnosti obvezuje Vladu da svake dvije godine preispita položaj narodnosti u Mađarskoj i o tome podnese izvješće. Izvješće za 2017.-2018. želi dati cjelovitu sliku u o svemu što se u tom području događalo i iznijeti sažetak prinosa narodnosne politike i Vladinih inicijativa, uz osvrt na ostvarenje međunarodnih obveza. Državni tajnik je naglasio kako je zbog restrukturiranja Vlade došlo do promjena u ovlastima u području narodnosne politike, a novost predstavlja i izbor zajedničkog glasnogovornika više narodnosti, koji se prvi put dogodio 2018. godine. Tijekom izrade izvješća zatraženi su podaci od raznih organizacija, ustanova i stručnjaka. Dokument sadrži informacije i

podatke o procesima narodnosne politike, obrazovanju, kulturi, kao i procesima koji obilježavaju medije i aktivnosti samouprava. Osvrnuo se i na podršku obrazovanju i kulturnom životu, istaknuvši kako je značajno rastao iznos narodnosnih potpora. Važnim je nazvao i podršku vjerskog života te medijsku reprezentaciju tema koje su važne za narodnosti. Napori su u spomenutom razdoblju u osnovi pozitivno utjecali i na bilateralne odnose, što je posebno važno u Karpatskom bazenu. Što se tiče udaljenijih država odnosi u području narodnosti nedvojbeno su dobri.

Imre Vejkey (KDNP) u ime Odbora za pravosuđe istaknuo je kako ga je rasprava začudila: ona je već provedena na sjednici Odbora, a tada su predstavnici lijevice imali drukčiji stav te su se suzdržali pri glasovanju. Pozdravio je zaokret, upitavši se kako se to moglo dogoditi. Napomenuo je da romska zajednica i dalje može računati na Fidesz–KDNP. Prema mišljenju glasnogovornika stranačkog kluba i stavu Odbora za pravosuđe izvješće temeljito i na zakonit način izvješćuje Parlament o procesima narodnosne politike te zbivanjima u narodnosnom obrazovanju, kulturi i medijima, kao i o procesima koji su obilježili manjinske samouprave.

Glasnogovornica ukrajinske narodnosti Brigitta Szuperák naglasila je da je narodnosti identitet vrijednost koja obogaćuje mađarsko društvo, pa se stoga treba zaštititi i podržati, što je bio cilj mjera donesenih u spomenutom razdoblju. Kako je rekla, izvješće prikazuje cjelovitu sliku o položaju narodnosti i mjerama Vlade, a u slučaju svih narodnosti možemo govoriti o napretku.

Pripremio: S.B.

Ministar ljudskih resursa Miklós Kásler u Zagrebu

Ministar znanosti i obrazovanja Radovan Fuchs 24. rujna sastao se s mađarskim ministrom ljudskih resursa Miklósem Káslerom u sklopu njegova službenog posjeta Hrvatskoj, priopćilo je Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske. Dvojica ministara, kako navodi MZO, razgovarali su o izazovima s kojima su suočeni obrazovni sustavi zbog pandemije koronavirusa. Ministar Fuchs izložio je iskustvo Republike Hrvatske u planiranju nove nastavne godine te izbor između triju modela održavanja nastave prema važećim epidemiološkim prilikama, ističe MZO i dodaje kako je tema razgovora bio i nastavak suradnje te definiranje novoga programa suradnje u područjima obrazovanja i znanosti. MZO napominje kako su u razgovoru istaknuti i mogući zajednički znanstveni projekti, posebice u sklopu europskih istraživačkih programa. Ministri Fuchs i Kásler složili su se, ističe MZO, kako su sve zemlje zbog ove pandemije suočene sa sličnim izazovima koji zahtijevaju i zajedničke odgovore na ovu krizu te su zaključili kako je nužno nastaviti blisku suradnju u predstojećem razdoblju.

Ministar ljudskih resursa Mađarske Miklós Kásler uz susret s Ministrom znanosti i obrazovanja Radovanom Fuchsom, istoga dana susreo se i s ministricom kulture i medija Republike Hrvatske Ninom Obuljen Koržinek. Razgovarali su o produbljivanju dosadašnje suradnje kroz Program kulturne suradnje između Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Ministarstva ljudskih resursa Mađarske za godine 2019.–2022., izjavivši kako će posebnu pozornost posvetiti uzajamnom prevođenju nacionalnih književnosti na mađarski, odnosno na hrvatski jezik te suradnji u području popularne i klasične glazbe. Koržinek je izrazila uvjerenje kako će se promišljanjem isprepletenosti kulturno-umjetničkih veza pronaći novi putovi suradnje koji nadilaze zemljopisne granice.

Istoga dana državni tajnik Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske Željko Plazonić primio je također u službeni posjet ministra ljudskih resursa Mađarske, Miklósa Káslera s izaslanstvom. Sastanak je prošao u ugodnom i konstruktivnom razgovoru. Na sastanku je bilo riječi o nastavku suradnje između dvaju ministarstava, aktivnostima koje se provode u oba Ministarstva te mogućnostima buduće suradnje. Također su razmijenjena pozitivna iskustva suradnje u proteklom razdoblju, kao i korisne informacije vezano uz pojavnost pandemije COVID-19, donose portali hrvatskih ministarstava.

Pripremila: Branka Pavić Blažetin

Ministar znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske Radovan Fuchs sastao se s mađarskim ministrom ljudskih resursa Miklósem Káslerom

Foto: MZO

Tradicionalno natjecanje u vožnji dvoprega u Santovu

Domaćinima po jedno drugo, treće i četvrto mjesto

Natjecanje u vožnji konjskih dvoprega u Santovu ima dugu tradiciju, a omiljeno je i među mještanima. U organizaciji Santovačke konjičke udruge u subotu, 29. kolovoza priređeno je tradicionalno natjecanje u vožnji dvoprega u kategorijama CAN-C. Županijsko kolo natjecanja u ovoj kategoriji vozi se za kvalifikacijske bodove za državno prvenstvo. Cilj discipline i amaterskih natjecanja prije svega je promicanje sportske vožnje dvoprega, pobuđivanje interesa za ovim sportom, ali i očuvanje tradicije, zanata izrade fijakera, uzgoja konja i ostalih sastavnica konjičke tradicije.

Prijepodne je održano natjecanje za „Kup Santova“ u vožnji preciznosti sa zaprekama, a popodne je pak uslijedila brzinska vožnja sa zaprekama za „Putujući kup Joze Kovačevog“, u spomen jednom

Završnu, paradnu vožnju uz glazbenu pratnju predvodili su domaći natjecatelji

Santovac Gábor András u vožnji preciznosti bio je 3., a u brzinskoj vožnji 4.

od najboljih i najpoznatijih santovačkih dvopregaša. Prvo mjesto i „Kup Santova“ osvojio je Károly Besze, član Konjičke udruge iz Jakabszállása, drugo mjesto Szabolcs Viszus, član Konjičke udruge iz

Fülöpszállása, oba bez pogreške, a o konačnom poretku odlučivalo je pripetavanje. Najbolji domaći natjecatelj s 3 bodovne pogreške i osvojenim trećim mjestom bio je Gábor András, član Santovačke konjičke udruge, koji je time osvojio 9 bodova na državnom prvenstvu. Drugi domaći natjecatelj István Reusz s 6 bodovnih pogrešaka završio je na 8. mjestu, osvojivši 5 državnih bodova.

U popodnevnom dijelu natjecanja, u brzinskoj vožnji prvo mjesto osvojio je János Hartmann, član Barčanske konjičke udruge, kojem je time pripao „Putujući kup Joze Kovačevog“. Drugi je bio domaći natjecatelj

István Reusz, član Santovačke konjičke udruge, ujedno i glavni organizator santovačkog natjecanja, a treći Péter Szabolcs Figura, član Miljkutske konjičke udruge. Četvrto mjesto osvojio je domaći natjecatelj Gábor András, član Santovačke konjičke udruge, a peto Garac János Varga, također član Santovačke konjičke udruge.

Dodajmo kako redoviti sudionik santovačkog natjecanja u vožnji dvoprega Stipan Filaković, član Mohačke konjičke udruge, rodom Santovac, ove godine nije ostvario zapaženiji rezultat. Međutim, kako nam je među ostalim rekao, poseban je osjećaj nastupiti u rodnom selu. Ove godine došao je s novim, mlađim konjima koji još nisu uigrani, ali se nada da će i s njima postići lijepe rezultate.

S.B.

Glavni organizator István Reusz postigao je 2. mjesto u brzinskoj vožnji

„Evo, Bože, kruha, vina...“

U organizaciji Hrvatske referature Pečuške biskupije i Hrvatskog kluba „August Šenoa“ u Klubu je održano otvorenje izložbe dječjih crteža u čast Presvetom Oltarskom Sakramentu pod naslovom „Evo, Bože, kruha, vina...“

Kako nam je rekla djelatnica Hrvatske referature Pečuške biskupije Milica Klaić Taradija, referatura na čelu sa svećenikom Augustinom Darnaijem, u godini kada je bio planiran Međunarodni euharistijski kongres u Budimpešti, odlučila je kako će u sklopu priprema za isti raspisati likovni natječaj. Objavili su poziv, animirali pedagoge po vrtićima i školama gdje se uči hrvatski jezik neka nagovore djecu na sudjelovanje. Tema je bila nacrtati Presveti Oltarski Sakrament. Pristiglo je sedamdesetak radova, djece iz Lukovišća, Starina, Santova, Pečuha, Salante, Katolja... Radovi su izloženi 27. rujna u mini galeriji Kluba „August Šenoa“. Na žalost, zbog pandemije koronavirusa djeca iz udaljenijih naselja nisu mogla nazočiti otvaranju izložbe. Okupili su se tek oni malo stariji i odrasliji posjetitelji, uz desetak mališana iz Salante, Kuginja, Pečuha i Katolja...

Nazočne je pozdravio voditelj Kluba Mišo Šarošac, a izložbu otvorila supruga generalnog konzula RH u Pečuhu, Sanja Horvat.

Izložbu je otvorila supruga generalnog konzula RH u Pečuhu Sanja Horvat

Liza Simai s mamom Ági i sestrom Zsófi raduje se poklonima

Mirela Ištoković je na izložbu došla s bakom Maricom

U sklopu otvaranja nastupio je Ženski pjevački zbor „August Šenoa“. Poklone i zakusku osigurala je Hrvatska samouprava Baranjske županije. Poklon Hrvatske referature nazočnoj djeci je uručila Milica Klaić Taradija, rekavši kako će pokloni biti dostavljeni svojoj djeci koja su sudjelovala u natječaju.

Istoga dana održana je nakon duže stanke sveta misa na hrvatskom jeziku (jedanput mjesečno se održava u organizaciji Hrvatske referature Pečuške biskupije, ali zbog pandemije nije održana od mjeseca ožujka) u obližnjoj Franjevačkoj crkvi. Svetu misu je služio villányški župnik Augustin Darnai uz pjevanje Ženskog pjevačkog zbora „August Šenoa“, i orguljašku pratnju Lászlóa Cseha. U svojoj homiliji velečasni Darnai se osvrnuo na tumačenje evanđelja po Mateju 21:28-32 i prispodobu o dvojici sinova. Neki je čovjek imao dva sina. Reče prvomu: „Sine, idi danas raditi u vinogradu!“ „Neću!“ odgovori on, ali se poslije predomisli i ode. Otac i drugome sinu reče isto. „Idem, očel!“ odgovori sin, ali se zatim predomisli i odustane. Koji je od njih dvojice ispunio očevu volju? Kada otac traži od svojih sinova da idu raditi u vinograd on ne traži da to nekada učine, već da isto učine sada. Tako i naš nebeski otac moli da djelujemo sada, u sadašnjosti. Trebamo obratiti pozornost na našu sadašnjicu, a ne baviti se prošlošću ili budućnošću. „Bog ulazi u naš život u svetosti vremena, ali mi ga ignoriramo jer se sada ne bavimo njegovim značajem. Mislimo da imamo dovoljno vremena, ali to nije u redu“, istaknuo je velečasni Darnai, „dopustimo Bogu da bude s nama ovdje i sada“.

Branka Pavić Blažetin

Dio izloženih radova

Ars et Virtus, Hrvatska – Mađarska, 800 godina zajedničke kulturne baštine

Zagrebačka Galerija Klovićevi dvori i budimpeštanski Mađarski nacionalni muzej 24. rujna su u Klovićem dvorima otvorili „izložbeni događaj godine“. Hrvatsku i Mađarsku, osim političkih događanja, povezuje i čitav niz kulturnih velikana koji su značajno obilježili i obogatili povijest oba naroda. Dovoljno je prisjetiti se samo velikaške obitelji Zrinski, kao simbola zajedničkoga povijesnog usuda hrvatskoga i mađarskoga naroda, istaknula je na otvaranju ministrica kulture i medija Republike Hrvatske Nina Obuljen Koržinek. Ministar ljudskih resursa Miklós Kásler u svom obraćanju rekao je: „Iako“ su povijesni događaji i tragedije 20. stoljeća rastavili dva naroda, važno je upoznati današnje generacije s tisućljetnom zajedničkom poviješću, s time kako smo jedni na druge utjecali, kako smo jedni drugima pomagali, kako smo patili kao braća, rame uz rame, smatrajući kako zajedničku budućnost možemo graditi samo kada rasvijetlimo zajedničku prošlost, jer je budućnost začeta u prošlosti.“

U priopćenju organizatora izložbe se navodi: „Malo je naroda u Europi čija je povijesna sudbina toliko isprepletana kao sudbina Hrvata i Mađara. Ugarski je kralj Ladislav Sveti utemeljenjem zagrebačke biskupije udario temelje razvoju današnjeg glavnoga grada Hrvatske. Njegov je nasljednik Koloman 1102. okrunjen za kralja Hrvatske i Dalmacije u Biogradu na Moru te je od toga povijesnog trenutka počela postojati ugarsko-hrvatska državna zajednica koja se pokazala najduljim i najmirnijim državnim suživotom u Europi. Od 1102. do 1918. Hrvati i Mađari proveli su u istoj državnoj zajednici, a zajednički život je u većem dijelu svoga trajanja bio na dobrobit i jednima i drugima. Izložba u Galeriji Klovićevi dvori i Mađarskome nacionalnom muzeju pružit će uvid u dodire na području kulture i likovnih umjetnosti. Prikazat će najljepše umjetnine iz baštine mađarsko-hrvatskih veza u kronolo-

posvećene slike, kipovi i zlatarski radovi, osobito u doba baroka. Na dvoru Matijaša Korvina stvaraju umjetnici Hrvatskog primorja i Dalmacije od kojih je najpoznatiji Ivan Duknović, veliki majstor hrvatske renesanse, dok će na dvoru Ludovika II. između 1523. i 1526. iluminirati Julije Klović, najveći majstor renesansne minijature. U razdoblju od 15. do 17. stoljeća veliku će ulogu u borbi protiv Osmanlijskog carstva imati Hrvati. Jedno od dvanaest hrvatskih plemena čija se imena spominju uz Pactu conventu 1102. godine, bibrirski su knezovi Šubići. Njihov je kasniji uspon vezan uz posjed Zrin na padinama Zrinske gore, uz lijevu obalu rijeke Une, po kojem će obitelj promijeniti ime u Zrinski. Uloga Zrina kao utvrde u obrani od Osmanlija obilježila je i sudbinu obitelji iz koje potječu slavni junaci u višestoljetnim ratovanjima s Osmanlijama, od Nikole Šubića Zrinskog Sigetskog do Nikole VII. Zrinskog. Osim ratnih pothvata i junaštva, obitelj se ističe sakupljanjem umjetničkih djela i knjiga, a njezini članovi kao književnici i pjesnici. Zrinski pripadaju, kako je već više puta istaknuto, i hrvatskoj i mađarskoj kulturi. U 18. i dijelom 19. stoljeću aristokratske obitelji Fešetić, Erdődy, Batthyány, Drašković, Pejačević, Janković i druge imaju posjede u Hrvatskoj i Ugarskoj, gdje su kao naručitelji i meceni igrali ozbiljnu ulogu u povijesti veza dvaju naroda na području umjetnosti i kulture. Devetnaesto je stoljeće, kao stoljeće revolucija i nacionalnih težnji, istodobno razdoblje suprotnosti i prijepora mađarskog i hrvatskog naroda gdje se izmjenjuju netrpeljivost, ali i osjećaj privrženosti ovisno o prilikama u Habsburškom/Austro-Ugarskom carstvu. U nagodbenom periodu, nakon 1868., Hrvatska će u okviru ugarskog dijela Monarhije zadržati autonomiju na području unutarnjih poslova, pravosuđa, kulture i školstva. Unatoč političkim razmiricama gradovi poput Zagreba i Rijeke razvijat će svoju gospodarsku, kulturnu i umjetničku infrastrukturu na osnovu koje će se prometnuti u vodeća središta regije. Upravo na području arhitekture, ali i slikar-

Zlatna bula

kome rasponu od srednjega vijeka do 1918. godine. Oba naroda determinirana su kršćanskom vjerom i latinskim srednjovjekovljenjem, svrstavajući se tako neprijeporno u obrazovane narode zapadnog dijela Europe. Liturgijske knjige i predmeti doneseni u Zagreb prilikom osnutka biskupije remek-djela su romaničke književnosti, zlatarstva, tekstilne umjetnosti i minijaturnog slikarstva. Jedan od najljepših arhitektonskih spomenika dinastije Arpadovića u Hrvatskoj jest zvonik crkve zadarskih benediktinki koji je 1105. godine podigao kralj Koloman Arpadović. S Anžuvincima je došla europeizacija i internacionalizacija Hrvatsko-Ugarske Krune. Remek-djelo zlatarske umjetnosti jest srebrna Škrinja svetog Šimuna, poklon Elizabete Kotromanić, supruge Ludovika I. Velikog. Kraljevske dinastije Arpadovića i Anžuvince širile su kult ugarskih svetaca, stoga će dragocjenim dijelom zajedničke baštine postati brojne crkve čiji su zaštitnici upravo sveti Stjepan, sveti Emerik, sveti Ladislav, sveta Elizabeta i sveta Margareta, a iznimnu će vrijednost u europskim razmjerima ostvariti njima

Trenutak za pjesmu

Himna slobodi

**O liepa, o draga, o slatka slobodo,
dar u kôm sva blaga višnji nam Bog je dô,
uzroče istini od naše sve slave,
uresu jedini od ove Dubrave,
sva srebra, sva zlata, svi ljudcki životi
ne mogu bit plata tvôj čistoj lipoti!**

Ivan Gundulić

Slika Vlaho Bukovca „Dubravka“

stva i skulpture, mađarsko-hrvatske veze će katkad i nevidljivo kreirati zajedničko nasljeđe. Kruna tih odnosa ostvarit će se na Milenijskoj izložbi 1896. godine u Budimpešti kojom se slavilo 1000 godina dolaska Mađara u Panonski bazen, kada će se hrvatska umjetnost, gospodarstvo i znanost u autonomnim prostorima, za to posebno projektiranim i dizajniranim paviljonima predstaviti na najbolji mogući način, a naponi učinjeni u tome pravcu trasirat će putove modernizacije na svim navedenim područjima. Slikarskim, kiparskim i arhitektonskim svjedocima ove kulminacije zaključit će se i naša izložba, i to remek-djelima najznačajnijih umjetnika razdoblja, napose slikama hrvatskog i mađarskog slikara Vlaho Bukovca i Mihály Munkácsyja čija su djela bila izlagana na spomenutoj izložbi. Ne propustite jedinstvenu priliku upoznati se sa višestoljetnom baštinom dvaju naroda povezanih zajedničkom prošlosti koja je iznjedrila remek-djela europske umjetnosti poput jednog od najljepših predmeta zlatarstva kasnog srednjeg vijeka, Škrinje sv. Šimuna, najstarijeg sačuvanog djela štafelajnog slikarstva Raspeća, G. F. Tolmezza, zlatnoga jela nekada u posjedu Zrinskih i antependija iz benediktinske crkve u Zadru iz 14. stoljeća, koji se danas nalazi u Muzeju primijenjenih umjetnosti u Budimpešti. Moći ćete vidjeti i nikada izlaganu hrvatsku zastavu iz sredine 17. stoljeća s latinskim natpisom Croatiae te šahiranim grbom Hrvatske Kraljevine koja će biti samo za ovu priliku po prvi puta posuđena iz Privatne zaklade obitelji Esterházy u Austriji. Izložene će biti i kaciga i sablja Nikole Zrinskog iz Kunsthistorisches muzeja u Beču. Posebnu senzaciju čini monumentalna Bukovčeva slika Dubravka, do sad nikad izlagana u Hrvatskoj, koja je otkupom mađarske vlade s Milenijske izložbe 1896. godine došla u posjed Muzeja lijepih umjetnosti u Budimpešti. Brojni će predmeti hrvatsko-mađarskih umjetničkih veza biti prikupljeni iz najznačajnijih mađarskih muzejskih institucija, a Mađarski nacionalni muzej kao partner izložbe posudit će neke od svojih najvrjednijih umjetnina. U Hrvatskoj će se predmeti posuđivati iz crkvenih i samostanskih riznica, muzeja i galerija te arhiva i knjižnica kao i privatnih kolekcija. Na tragu izložbe o vezama Zagreba i Beča, a u istome ciklusu u kojem kroz lokalnu

selekciju umrežujemo hrvatsku umjetnost na globalnome planu, ova će izložba kao plod suradnje dviju nacionalnih muzejskih institucija te hrvatskih i mađarskih stručnjaka apostrofirati i revalorizirati dosadašnje poimanje hrvatsko-mađarskih međusobnih dodira i to ne samo na planu umjetnosti, već i kulture općenito.

Tu povijesnu sudbinsku povezanost, možda neočekivano, u doba najjačih hrvatsko-mađarskih političkih sukoba, najljepše je opisao najveći pobornik ideje hrvatske neovisnosti u 19. stoljeću, nekadašnji student peštanskog sveučilišta, inače oštar kritičar tadašnje budimpeštanske (i bečke) politike, Ante Starčević, koji je došao do uvjerenja da Bog nije stvorio, da zemljopisno nisu namješćena osim Hrvata i Mađara dva naroda, koji bi tako bili upućeni i pozvani na međusobno prijateljstvo i upravo bratimstvo. S druge strane književnik József Bajza, član Mađarske akademije znanosti je 1918., u vrijeme ukidanja hrvatsko-ugarske državne zajednice, napisao sljedeće: „Jedan od najgrješnijih propusta sada zatvorenog razdoblja mađarsko-hrvatske unije bilo je potpuno zapostavljanje mađarsko-hrvatskih društvenih veza. Pokušajmo stvoriti takve veze!“ Izložba, koja će se otvoriti u Zagrebu, u Klovičevim dvorima u rujnu, a krajem godine i u Mađarskom nacionalnom muzeju u Budimpešti, bit će konkretan dokaz preporoda takvih veza. Nadamo se da će potvrditi Bajzine riječi: „I nije moguće da je osamsto godina suživota bio samo hir povijesti. Nije moguće da smo mogli provesti zajedno toliko vremena, da nije postojalo među nama duhovno srodstvo.“

Izložbu koja se može razgledati od 24. rujna do 22. kolovoza 2020. u Klovičevim dvorima zajedno su organizirali Galerija Klovičevi dvori iz Zagreba i Mađarski nacionalni muzej iz Budimpešte na inicijativu Ministarstva kulture Republike Hrvatske, a povodom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. godine. Ista izložba bit će dostupna javnosti i u Mađarskom nacionalnom muzeju, u Budimpešti, od 16. prosinca 2020. do 15. ožujka 2021.

Partneri izložbe su: Hrvatski institut za povijest, Zagreb, Hrvatski povijesni muzej, Zagreb, Muzej za umjetnost i obrt, Zagreb, a autori izložbe Marina Bagarić, Dragan Damjanović, Krisztina M. Lovas, László Szende i Petra Vugrinec, uz brojne koautore. Kustos izložbe: Iva Sudec Andreis, Petra Vugrinec, Krisztina M. Lovas, Katalin Pásztor, Szabolcs Serfőző, László Szende, Róbert Szvitek.

Koautori: Darija Alujević, Dubravka Botica, Vanja Brdar Mustapić, Marina Bregovac – Pisk, Boris Dundović, Miljenko Jurković, Damir Karbić, Marija Karbić, Arijana Koprčina, Julija Lozzi Barković, Branko Ostajmer, Géza Pálffy, Katalin Pásztor, Szabolcs Serfőző, Róbert József Szvitek, Dinko Šokčević, Danko Šourek i Nataša Štefanec.

HINA / Priredila: Branka Pavić Blažetin

Najstarija zastava Hrvatske iz 17. stoljeća

Hrvatski malonogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“

Hrvatska samouprava Budimpešte i Udruga grada Budimpešte i okolice 26. rujna u Sportskom kompleksu „Zoltán Varga“ priredile su Hrvatski malonogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“. Na turniru su pored domaćina sudjelovale ekipe iz Dušnoka, Podravine-Baranje, Santova i Zalske županije. Priredbu su financijski podržale Hrvatska samouprava Novog Budima te Hrvatske samouprave X., XII. i XIII. okruga. Sponzori turnira bili su Vinarija „Planina“ u vlasništvu Zoltana Horvata i tvrtka Fonyódi Ásványvíz Kft.

Sudionici i navijači

Nakon intoniranja himni momčadi i publiku pozdravili su predsjednik Hrvatske samouprave Budimpešte Stipan Đurić i zamjenica predsjednika Anica Petreš Németh. Predsjednik Đurić pozdravio je sudionike sportskog susreta, posebno predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana, nakon čega se

zahvalio sponzorima Vinariji „Planina“ i vlasniku Zoltanu Horvatu te društvu Fonyódi Ásványvíz Kft., odnosno Hrvatskim samoupravama X., XII. i XIII. okruga na financijskoj potpori. Zamjenica predsjednika Anica Petreš-Németh istaknula je važnost sportskog susreta koji okuplja hrvatske momčadi iz svih krajeva Mađarske. Nažalost, pozivu na ovogodišnji turnir zbog zatvaranja državne granice uslijed pandemije nisu mogle udovoljiti momčadi iz Trogira i Hercegovine, koje organizatori srdačno pozdravljaju u nadi susreta sljedeće godine. Nakon pozdravnih govora nastupila je Hrvatska izvorna folklorna skupina sa spletom bunjevačkih plesova. Pored domaćina natjecale su se ekipe iz Dušnoka, Podravine-Baranje, Santova i Zalske županije. Po dogovoru kapetana momčadi i sudaca sve momčadi su igrale međusobno, a utakmice su trajale dva puta po deset minuta. Igralo se s pet igrača u polju i vratarom, razmak kod slobodnih udaraca bio je tri metra, dok su se kazneni udarci izvodili s deveterca. Primjenjivala su se specijalna malonogometna pravila: pogodak se mogao postići s bilo koje točke terena, lopta se sa strane ubacivala isključivo nogom, morala se smiriti na crti, a protivnički igrači nisu smjeli sprečavati ubacivanje lopte, pri čemu su morali ostati udaljeni dva metra. Ovogodišnji Hrvatski malonogometni turnir „In memoriam Stipan Pančić“ otvorili su susreti momčadi Podravina/Baranja-Dušnok i Zala-Budimpešta.

Po procjeni mnogih u dvoboju Podravina/Baranja-Dušnok susrele su dvije najjače momčadi turnira, ali to nije značilo i konačni rezultat. Igrači i navijači podjednako su bili jako zadovoljni organizacijom i „fair play“ pristupom igrača. Organizatorima su poručili da turnir ubuduće priređuju na otvorenom, možda u Sportskom kompleksu „Zoltán Varga“.

Rezultati utakmica: Podravina/Baranja-Dušnok 1:2; Zala-Budimpešta 1:0; Santovo-Podravina/Baranja 0:5; Dušnok-Zala 1:1; Budimpešta-Santovo 1:3; Podravina/Baranja-Zala 1:0; Dušnok-Santovo 0:0; Budimpešta-Podravina/Baranja 0:2; Santovo-Zala 0:2 i Dušnok-Budimpešta 4:1. Momčad Podravina-Baranja osvojila je 9 bodova, Dušnok 8, Zala 7, Santovo 4, dok je Budimpešta ostala bez bodova. Prema tome treće mjesto postigla je momčad Zalske županije, drugo je osvojila momčad iz Dušnoka, a turnir je osvojila momčad Podravina-Baranja. Za najboljeg vratara proglašen je Béla Barát iz Zale, naslov najboljeg igrača pripao je Martinu Antaloviću iz momčadi Podravina-Baranja, a najbolji strijelac bio je Tamás Fenyvesi (također Podravina-Baranja). Utakmice su sudili Antal Urgyán i Branko Kovač. Svi sudionici dobili su majice, spomenice, nogometnu loptu i poklon knjigu Sportskog kompleksa „Zoltán Varga“. Priredbu su poduprli Hrvatska samouprava Novog Budima i Hrvatske samouprave X., XII. i XIII. okruga. Sponzori turnira bili su Vinarija „Planina“ Zoltana Horvata i tvrtka Fonyódi Ásványvíz Kft. Nakon turnira sudionici su pozvani na objed.

Čestitamo svim sudionicima i organizatorima, vidimo se sljedeće godine!

Kristina Goher

Najbolji igrač turnira
Martin Antalović

Najbolji strijelac turnira
Tamás Fenyvesi

Predsjednik Stipan Đurić i najbolji vratar turnira Béla Barát

Svetak Blažene Dvice Marije Žalosne

Zadnje shodišće ovoga ljeta kod Peruške Marije

Hodočasno mjesto Peruške Marije u židanskoj lozi i na jesenskom pragu je neobični prizor za hodočasnike, ali uprav za izletnike. Na svetak Blažene Dvice Marije Žalosne ovde je već od 40 židanskih umirovljenikov spojeno u molitvi pred loznim oltarom. Gdo nije mogao vandojti iz sela na biciklu, te su još i dva auti doprimili na tradicionalnu svetu mašu. Židanski penzionisti svako ljeta, sad jur jedno desetljeće gvišno, oko imendana Blažene Dvice Marije ovde se okupljaju. Mašni aldov je i ovput prikazao mjesni farnik Štefan Dumović, za žive i betežne vjernike, a i za pokojne člane Staračkoga kluba.

u svi nevolja da im bude zagovornica kod svojega sina Jezusa. Naslijedujmo i mi Blaženu Dvicu Mariju jer ona more pomoć! Marija je naša pomoćnica!“, rečeno je uz ostalo u prodiki. Za svetom mašom su onda svi bili pozvani na druženje i piknik, vrijeda su stoli postavni, a marljive ruke Julijane Ragašić-Čizmazia, Marije Pantoš-Horvat, Ane Ecker-Pantoš, Matilde Ipko-vič-Karlbrenner i Elizabete Szántó-Kancz čez nekoliko minutov su napravile južinu. Pravoda ni peljač Staračkoga kluba, Tamaš Kovač, nije mogao izostati iz priprave. „Drugi luft je ovde, ovde je počivak i nigdor nam ne zapovida, i ova maša je lipa srcu“ bili su odgovori na pitanje, zašto je k Peruškoj Mariji tako zvanaredno i dobro dojtji. Neki imaju i nostalgiju, aš su negda

„Zadnje hodočašće je sad u misecu septembru ovoga ljeta. Nij' bilo lako ovo ljeta, od aprila začeto do danas i još ne znamo, ča stoji pred nami. Danas smo došli da hvalu dajemo i da si prosimo uslišenje naših molitvov, aš svaki zna, ča si je sobom doprimio“, začeo je tako svetu mašu zlatomašnik Štefan Dumović, a vjerniki su s kantoricom Žužanom Horvat jačili marijanske jačke. U dvojezičnoj prodiki se je duhovnik Dumović spominjao na to da svetak Sedmere žalosti Blažene Dvice Marije je poziv na promišljanje o marijini teški muka. „Najveća muka joj je bila kad je stala pod križem i kad su Jezusa s križa dolizneli ter joj u naručaj položili. Kod našega naroda je jako veliko poštovanje Majke Božje, zato naši stari su išli na shodišće Žalosnoj Majki Božjoj i u Vašvar, a sad kad imamo aute i otpрте su granice moremo otputovati i u Lovretu, Željeznu, Celje. Marija je na se zela tugu i bol svega svita, aš ljubav preoblada poteškoće, bol i betege. Ona je majka svih ljudi. Naši oci i majke nju su zazivali, prosili su ju za batrenje

ovde djelali (srpom travu kosili) ali laptu imali kot npr. familija Marije Horvat-Štefanić, ka se znala i na to spomenuti da su s materom svenek kitice nosili hrastu pak su pod njim i molili. „Meni je ovo svenek jako dobro, dober spominak i svenek rado dojdem simo. Drugačije je va lozi na maši biti, čuda bolje se špera človik, a i molitva bolje spade. 'Ko doživim i kljetu ću rado dojtji“, su nam rekli teta. Za pominkanjem i jačkami spravišće je završeno u zaufanju da dojdueće ljeta će se moći svi zopet najti u židanskoj prirodi, u zdravlju i veselju.

Tiho

Biciklistička ruta „Europska Amazona“ prolazi i kroz hrvatska podravska sela u Šomođu i Baranji

Biciklističke staze „Amazon of Europe Bike Trail“ projekt su koji je okupio 15 projektnih partnera te 11 pridruženih projektnih partnera iz pet zemalja, Austrije, Slovenije, Hrvatske, Mađarske i Srbije. Riječ je o projektu razvoja biciklističke rute velike udaljenosti dužine 1.250 km, koja se dijeli na sjevernu i južnu rutu. Početna točka je austrijski Mureck, a završna mađarski Mohač. Ona prolazi budućim rezervatom biosfere Mura-Drava-Dunav pod zaštitom UNESCO-a koji se proteže na površini od oko milijun hektara i povezuje 700 km rijeka Mure, Drave i Dunava. Projekt biciklističke rute je sufinanciran iz europskog Dunavskog transnacionalnog programa (fondovi ERDF i IPA) i započeo je u lipnju 2018. godine. Glavni cilj projekata je doprinos gospodarskom razvoju, utemeljenom na integriranom održivom upravljanju prirodnim i kulturnom baštinom te postojećim resursima u korist lokalnog stanovništva. Ti se ciljevi ostvaruju kroz formiranje kompletnog cikloturističkog proizvoda kao generatora ulagačkog kapitala, jačanje kapaciteta, znanja i vještina lokalnog stanovništva u pogledu održivog turizma te daljnji doprinos zaštićenim područjima. Cijelo područje „europske Amazone“ povezivat će se u jedan inovativni i interaktivni turistički paket aranžman pomoću online booking sistema. Neke od usluga planiranog bookinga su pružanje usluge individualiziranog plana izleta, rezervacije smještaja, informacije i savjeti o lokalnim restoranima i manifestacijama, transfer putnika i putne prtljage, dodatna turistička ponuda kao što je kanuing, rafting, lokacije za plivanje, promatranje ptica, jahačke aktivnosti, povijesno-kulturne vođene ture itd., donosi portal Varaždinske vijesti.

formiranje kompletnog cikloturističkog proizvoda kao generatora ulagačkog kapitala, jačanje kapaciteta, znanja i vještina lokalnog stanovništva u pogledu održivog turizma te daljnji doprinos zaštićenim područjima. Cijelo područje „europske Amazone“ povezivat će se u jedan inovativni i interaktivni turistički paket aranžman pomoću online booking sistema. Neke od usluga planiranog bookinga su pružanje usluge individualiziranog plana izleta, rezervacije smještaja, informacije i savjeti o lokalnim restoranima i manifestacijama, transfer putnika i putne prtljage, dodatna turistička ponuda kao što je kanuing, rafting, lokacije za plivanje, promatranje ptica, jahačke aktivnosti, povijesno-kulturne vođene ture itd., donosi portal Varaždinske vijesti.

Na stazi od Barča do Brlobaša

U organizaciji Zaklade Centra poslovnih ljudi Županije Šomođ i Udruge za sport i rekreaciju grada Barča, a u sklopu projekta „Amazon of Europe Bike Trail“, organiziraju se obiteljske biciklijade na podravskoj ruti od Barča do Brlobaša i dalje. Cilj je, naravno, popularizacija cikloturizma i biciklističkih staza koje se izgrađuju u sklopu projekta „Amazon of Europe Bike Trail“. Nedavno je predana na uporabu biciklistička staza koja povezuje Barč i Tomašin rutom dugom 56,4 kilometra. Spomenuta staza od Barča do Brlobaša prolazi kroz niz povijesnih hrvatskih naselja u Šomođu i Baranji.

U organizaciji Zaklade Centra poslovnih ljudi Županije Šomođ i Udruge za sport i rekreaciju grada Barča, a u sklopu projekta „Amazon of Europe Bike Trail“, organiziraju se obiteljske biciklijade na podravskoj ruti od Barča do Brlobaša i dalje. Cilj je, naravno, popularizacija cikloturizma i biciklističkih staza koje se izgrađuju u sklopu projekta „Amazon of Europe Bike Trail“. Nedavno je predana na uporabu biciklistička staza koja povezuje Barč i Tomašin rutom dugom 56,4 kilometra. Spomenuta staza od Barča do Brlobaša prolazi kroz niz povijesnih hrvatskih naselja u Šomođu i Baranji.

Branka Pavić Blažetin

FOČKA BICIKLIJADA

Hrvatska samouprava Foka, rekla nam je njena zastupnica Kristina Keresztes, 12. rujna organizirala je svoju ovogodišnju biciklijadu pod imenom „Csillagtúra“. Okupilo se tridesetak Fočana i njihovih prijatelja željnih druženja i rekreativnog biciklizma. Krenulo se iz Foka, pa preko Markoca i Križevaca do Martinaca. U Martincima su ih dočekali načelnik Levente Várnai i djelatnica načelničkog ureda Kristina Gregeš Pandur sa sokovima i pecivom te kavom. Nakon kraćeg odmora nasipom su se zaputili dalje do Drvljanaca, gdje su nakratko zastali i odmorili se uz sokove i mineralnu vodu i ljubazan doček Pave Kovačevića, Eve Unger Gregeš i Jánosa Mozsgajja. Nastavili su put prema Starinu. Tamo ih je dočekala Erika Temeši s domaćom rakijom. Potom su izletnici imali zajednički ručak u mjesnoj gostionici gdje ih je dočekao načelnik Starina Šandor Matoric. Nakon ručka i odmora krenuli su svi zajedno natrag i sretno stigli svojim kućama.

Branka Pavić Blažetin

Ljeto i povratak u školu II.

Napise su nam poslali učenici 4. razreda osnovne škole HOŠIG u Budimpešti.

Na Dunavu

Preko ljeta najviše sam bio kod kuće. Jednom smo bili na Dunavu, na budimskoj strani. Digitalno učenje nije baš bilo dobro, bilo je puno teže učiti, no mislim da će četvrti razred biti još teži. Učit ćemo mnogo teških stvari. Prvog i drugog dana škole nismo učili, nego smo jako puno razgovarali. Ljetni raspust je brzo prošao.

Alen Halilović

Aktivno ljeto

Na žalost, ove godine nismo mogli otputovati u Hrvatsku. Ljeto je ipak prošlo dobro. Dva puta sam bio u nogometnom kampu i jednom u kampu za klizanje. Dva tjedna sam bio i kod bake na Balatonu. Tamo su bili i moji prijatelji. Puno smo pecali s djedom, ulovio sam mnogo riba. Na kraju ljetnog raspusta bili smo na jezeru Velencei s obitelji. Vrijeme je bilo jako lijepo, kupali smo se u bazenu i igrali sa sestrom. Čekao sam školu da opet vidim učiteljicu i prijatelje.

Levente Nemeth

Ljetovao sam na Cipru

Jako sam čekao ljeto. Digitalna nastava je bila teška, ali je dobar osjećaj opet biti slobodan. Puno sam se igrao, kupao i odmarao. Kad je bilo dopušteno mogli smo otputovati na deset dana na Cipar. To mi je bilo najljepše ljetovanje i prekrasan doživljaj. Kako se približavala školska godina jedva sam čekao da sretnem prijatelje. Baš sam se veselio kada smo se sreli, nadam se da neće biti digitalne nastave.

Milan Trešo

Bio sam u kampovima

Meni se nije sviđala digitalna nastava, ali ljeto mi je bilo odlično. Moj brat i ja bili smo u kampovima i upoznali smo nove prijatelje. Preklo ljeta sam našao svoj hobi, ekstremni sport: romobil. Ljetovali smo u Siófoku, bili smo na mojoj omiljenoj plaži. Škola mi je falila, ali ne učenje, nego prijatelji.

Bence Bleszak

Ljeto s puno doživljaja

Jako sam čekala ljetni raspust pun pustolovina i doživljaja. Preko ljeta sam puno čitala i igrala se sa sestrom Hannom. Bila sam kod bake i djeda i puno sam se igrala sa zekom,

bila sam puno na plaži. Bilo je lijepo vrijeme i zato sam se mnogo kupala. Bila sam i na Balatonu i u Višegradu. Jako sam uživala u ljetnom raspustu. Digitalna nastava mi je bila teška.

Sonja Szanyi-Nagy

„Berbeni piknik“ kod Hrvatske zavičajne kuće

Berba grožđa najveseliji je dan u životu svakog vinogradara. Ubiru se plodovi koji su odraz cjelogodišnjeg mukotrpnog rada. Keresturci obrađuju nasade vinove loze na obližnjim obroncima Belezne, u Legradskoj gori i vinogradu Boni. Običaj berbe u velikom društvu uz priređivanje veselja u vinogradu postupno izčezava i pretvara se u organizirane priredbe. Udruga „Kulturno društvo Kerestur“ njeguje seoske običaje, pa tako i berbene. U vrtu i malom vinogradu nedavno kupljene Hrvatske zavičajne kuće 3. listopada priredila je „Berbeni piknik“, na kojem je predstavljen novonabavljeni objekt i proslavljena berba keresturskih vinogradara. Priredbi su nazočili državni tajnik Péter Cseresnyés i načelnik Kerestura Robert Polgár.

U pomurskim naseljima gotovo svake godine održavaju se berbene povorke, koje su ove jeseni izostale zbog epidemiološke krize. Udruga „Kulturno društvo Kerestur“ odlučila je berbene običaje obilježiti manjom priredbom, a bila je to prigoda i da se zahvali mještanima na pomoći koju su pružili u obnovi stare kuće, premda treba još mnogo toga učiniti da bi se pretvorila u pravu zavičajnu kuću. Stara zgrada sa pomoćnim zgradama, dvorištem i vrtom sastoji se od četiri prostorije. Udruga je seosku kuću kupila ove godine, a zahvaljujući potpori dobivenoj na natječaju, donacijama pojedinaca i dobrovoljnom radu mještana mogla je započeti i obnova. Na otvorenju „Berbenog piknika“ predsjednica Erzsébet Deák Kovács ukratko je govorila o radu Udruge koja je osnovana u cilju pokretanja seoske televizije, međutim postupno je proširila djelatnost i postala jednom od najaktivnijih civilnih udruga regije. Udruga „Kulturno društvo Kerestur“ posebno se brine i o hrvatskoj tradiciji i običajima, izvrsno surađujući s mjesnom hrvatskom samoupravom, a iduće će godine proslaviti 30. godina svoga postojanja. Obnova i uređivanje Hrvatske zavičajne kuće trebali bi se dovršiti za obljetnicu udruge. Prema planovima ovdje bi se uredila soba i kuhinja s početka prošloga stolje-

ća, jedna prostorija posvetila bi se povijesti mjesnog Ženskog pjevačkog zbora, a druga povijesti same udruge. Državni tajnik Cseresnyés na „Berbenom pikniku“ obećao je pomoć u pronalaganju financijske potpore za obnovu zgrade koja će se uklopiti u turističke planove Programa Mura. Državni tajnik naglasio je kako su u tijeku investicije za unapređenje regionalnog turizma,

Članice udruge kao „sokačice“

Simbolična berba u vrtu zavičajne kuće

Pjevački zbor „Ružmarin“ ispred zavičajne kuće

prvenstveno cikloturizma i vodenog turizma, a kroz Kerestur će voditi i biciklistička staza koja povezuje pomurska naselja. Pomurje i Podravina sve su češća odredišta biciklističkih tura. Za duže zadržavanje turista u regiji potrebni su i dodatni sadržaji poput „Berbenog piknika“ ili predstavljanja nekadašnjeg života u zavičajnoj kući. Načelnik Róbert Polgár posebno se zahvalio Udruzi „Kulturno društvo Kerestur“ što već blizu tri desetljeća brine o mjesnom kulturnom životu, pozdravivši uređenje zavičajne kuće koja će biti još jedna atrakcija Kerestura.

Nakon otvorenja sudionici su simbolično ubrali grožđe u vrtu zavičajne kuće, nakon čega je uslijedilo berbeno veselje, družnje uz tradicionalna berbena jela i „popevke“. Mjesni Ženski pjevački zbor „Ružmarin“ pod vodstvom Erzike Selek zabavljao je publiku s hrvatskim i mađarskim berbenim i vinskim pjesmama, dok je Ženski pjevački zbor „Rezeda“ iz Bajče izveo vesele mađarske pučke pjesme. Okupljeni su mogli kušati tradicionalna berbena jela poput zlevanke, gibanice, berbenih pogača i orahnjače. Članica udruge Irén Litzinger redovito pomaže u pripremi jela na priredbama udruge.

„Lepo mi je u kulturnom društvu. Živim sama al rado se družim. Da su neki programi vek dojdem kuhati, prepravlati. Ja popevati nečem, nekak mi ne dojde na dušu otkad je moj sin fmrl. Imam fnoge pajdašice tu, fnogopot idemo na hodočašća, izlete, kupanja, al i to mi je lepo samo da smo v Keresturu pak se družimo“, rekla je gospođa Litzinger, pridodavši kako joj se zavičajna kuća jako sviđa, dok ju gleda prisjeća se svog djetinjstva.

Beta

U spomen

Jana Fučkar (Verešova) Dudaš (1936. – 2020.)

„Nas so zvali Verešovi, a oni so bili vredni“, tako mi je prije desetak godina pričala Anuš neni, sjedeći na klupčici sa svojom sestrom Jagom u Martincima. Pričale su mi o žetvi i tako je Jana (Anuš neni) rekla: „Ili se odnelo na tavan u kući, al bili so i veliki magaceni. I kod nas u Lukovišću je bio jedan tu di je sada naša škola. Tamo pred crkvom je bio jedan čošak i tamo je bio jedan magacen visok tri obloka. Oni so ranu kupovali. Tako da je svet mogo prodat sve što je urodelo, jel gra jel semenicu, nekada bi med kukuruza deli gra i semenicu, to bi dopeljali doma, stukli i već se moglo i prodat. Sve što je rodelo, sve se moglo prodat. Tako je onda i siromaški svet imo od čega živet. Puno je svet radil, ali se sve moglo prodat. Ne ko sada, moreš imat, al ne mreš prodat ništ. Sad toga više nema.“

Lukoviščani su smrću Jane Fučkar Dudaš izgubili osobu koja je bila na svim hrvatskim događanjima u selu i koja je bila spremna uvijek pomoći. Već je godinama stanovala sama u kući nasuprot lukoviške zavičajne kuće, a njeni su „sirom kolači“ bili najukusniji u Lukovišću. Znala je napraviti „kiku“ kao nitko drugi, namjestiti „frtuna“ i „biklu“. Vesela je bila puna života i iskonske energije. Otišla je jedna od posljednjih čuvarica tradicije, običaja i priča!

Neka joj je laka voljena podravska zemlja. Iskrena sućut njenim najbližima.

Branka Pavić Blažetin

Na blagoslavljanju obnovljene crkve sv. Mihovila u Šopronu

Na blagoslavljanju obnovljene crkve sv. Mihovila u Šopronu, 1. oktobra, u četvrtak, po većljetnom renoviranju, bili smo i mi Hrvati nazočni. Karmela Pajrić i Grga Mogyorósi iz Koljnofa, nosili su dare na svetačnosti: kruh i grojze. Vrlo zanimljiva i s

čuda simbolike je bila procedura ku je jurski biskup dr. András Veres precizno i jako korektno i načinio. Jedino su mi falili Nimci, aš je samo tako slika cijela (barem simbolično). Va toj crikvi pred sto ljet se je još većinom govorilo po nimšku. Najmonumentalnija gotička gradjevina u današnjoj Ugarskoj je upravo ova crikva, ka još stoji.

Foto i tekst. Dr. Franjo Pajrić

POZIV NA JAVNI NATJEČAJ

Hrvatska samouprava Pečuha raspisuje javni natječaj za dodjelu stipendija hrvatskim srednjoškolicima/srednjoškolkama koji/e imaju prebivalište u Pečuhu.

Temeljem ovoga natječaja dodjeljuju se tri stipendije u vrijednosti od 50 000 forinti za drugo polugodište školske godine 2019./20.

Pravo na sudjelovanje u javnom natječaju imaju učenici/ce koji/e ispunjavaju sljedeće opće uvjete:

- pripadnost hrvatskoj zajednici
- prebivalište u gradu Pečuhu
- prosjek ocjena u prethodnom polugodištu najmanje 4,00

Uz prijavu za sudjelovanje na javnom natječaju kandidati/kinje su dužni/ne priložiti:

- ispunjen i potpisan obrazac
- dokaz o prebivalištu
- potvrdu srednjoškolske obrazovne ustanove da je kandidat/kandidatkinja polaznik/ica škole
- od strane ravnatelja ovjereni preslik svjedodžbe o uspjehu na kraju drugoga polugodišta u školskoj godini 2019./20.
- kratak životopis na hrvatskom jeziku s posebnim naglaskom na aktivnosti u hrvatskoj zajednici

Prijave na javni natječaj podnose se zaključno do 31. listopada 2020. godine.

Prijave s nepotpunom dokumentacijom, neovjerene prijave i neovjerene preslike kao i nepravovremene prijave neće se razmatrati.

Prijavu dostaviti na adresu: Pécsi Horvát Önkormányzat 7623 Pécs, Esze Tamás u. 3.

Informacije: blazsetin.istvan@pte.hu

SAMBOTEL

Hrvatska samouprava grada Sambotela srdačno Vas poziva na javnu tribinu, 19. oktobra, u pondiljak, od 14 uri začetu, u Općinski stan grada Sambotela (Ulica Lajosa Kossutha 1-3.).

Objavljen natječaj NCIV-KP-1-2021 za financiranje operativnih troškova i djelatnosti narodnosnih civilnih udruga

Po nalogu državnog tajnika za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima pri Uredu predsjednika Vlade Fond „Gábor Bethlen“ 29. rujna ove godine objavio je natječaj za državno financiranje operativnih troškova narodnosnih civilnih udruga u 2021. godini. Kako stoji u objavi, Vlada Mađarske u cilju očuvanja identiteta, jezika i kulture na brojne načine podupire autohtone narodnosti koje žive u našoj domovini. U životu narodnosti važnu ulogu imaju narodnosne civilne udruge koje svojim volonterskim radom pomažu i jačaju zajednicu.

Cilj natječaja je financiranje djelatnosti narodnosnih civilnih udruga koje su definirane u objavi, očuvanje narodnosnog identiteta i ostvarivanje ciljeva koji služe njegovanju materinskog jezika, tradicije, materijalne i nematerijalne baštine te zastupanje narodnosnih interesa.

Okvirni iznos programa je 450 000 000 forinti, najmanji iznos koji se može dobiti je 300 000, a najveći 5 000 000 forinti. Sredstva se doznaju u jednom iznosu u obliku akontacije, a obra-

čunavaju naknadno. Intenzitet potpore je 100 posto. Za korištenje natječajnih sredstava nije potreban vlastiti udio.

Za financiranje se mogu natjecati one organizacije koje se u osnivačkom dokumentu definiraju kao narodnosne civilne udruge i registrirane su najkasnije do 31. prosinca 2018. godine. Odobreni projekti ostvaruju se u razdoblju između 1. siječnja i 31. prosinca 2021. godine.

Važna je promjena što se od ove godine projekti mogu prijavljivati isključivo putem Informacijskog sustava za nacionalnu politiku (NIR), koji je nakon registracije dostupan na mrežnoj stranici Fonda „Gábor Bethlen“.

Rok za prijavu projekata je 2. studeni 2020. godine.

Poziv za natječaj dostupan je na sljedećoj poveznici: https://bgzrt.hu/wp-content/uploads/palyazati_kiirasok/nemzetisegi_tamogatasok/2021/NCIV-KP-1-2021_palyazati_kiiras.pdf

S.B.

MEĐUNARODNI KROATISTIČKI ZNANSTVENI SKUP – Obavijest

Unatoč svim našim nastojanjima nažalost zbog epidemiološke situacije nismo u mogućnosti održati XV. Međunarodni kroatistički znanstveni skup planiran za 16. i 17. listopada 2020. godine. Do zadnjeg trenutka smo se nadali da će se okolnosti možda promijeniti, ali se to nije dogodilo.

Prema važećim propisima strani državljani koji ulaze u Mađarsku moraju u desetodnevnu samoizolaciju ili predočiti dva negativna testa na COVID-19 u roku od 48 sati. Na taj se način gubi međunarodni karakter konferencije, mnogi ne bi mogli doputovati pa je Organizacijski odbor donio odluku o odgođi.

Skup planiramo održati tijekom sljedeće godine (vjerojatno u proljeće).

O novom datumu i o ostalim pojedinostima možete se informirati na našoj web stranici.

U Pečuhu, 28. rujna 2020.

Organizacijski odbor

NOVO SELO

Mjesna samouprava Novoga Sela iz Programa „Magyar Falu“ za razvoj dječjeg igrališta i javnih površina dobila je mjeseca kolovoza potporu u iznosu od 3 141 980 Ft, prenosi na društvenim mrežama zastupnik izbornoga okruga László Szászfalvi.

ŠOPRON

Šopronska Hrvatska samouprava, Samouprava grada Šoprona i Šopronsko hrvatsko kulturno društvo organiziraju konferenciju pod naslovom „Zrinski – Povodom 400. obljetnice rođenja pjesnika i vojskovođe“, 16. oktobra, u petak, s početkom od 10 uri. Predavači su domaći znanstvenici i povjesničari iz Hrvatske. Dopodne imaju svoje referate Miklós Szabó, Gizella Frang, dr. Franjo Pajrić i Krešimir Bušić, a otpodne, od 14.30 začetno, Zdenko Samaržija, Vladimir Kalšan i András Krisch. U 17 uri slijedi prezentacija najnovijega izdanja Regionális Tanulmányok/Regionalne Studije/ Regionale Studien/ Studia Regionalis XII.

SALANTA

Hrvatska samouprava Salante 17. listopada organizira pješačko hodočašće u Đud. Nakon okupljanja kod nijemetske crkve u 7:00 kreće se prema Đudu, gdje će se u 11:00 služiti Hrvatska misa, nakon koje u 12:30 slijedi ručak. Na misu se organizira autobus iz Salante koji polazi u 10:00. Zainteresirani se mogu prijaviti kod zastupnika Hrvatske samouprave.

SAMBOTEL

Hrvatska samouprava Željezne županije s predsjednikom Štefanom Krizmanićem poziva sve zainteresirane na javnu tribinu, ka će se održati u gradskom Domu Samouprave Željezne županije (Sambotel, Trg Dániela Berzsényija 1.), 27. oktobra, utorak, početo od 15 uri.

PEČUH

U Hrvatskom klubu Augusta Šenoe 8. listopada otvorena je u izložba modnih ilustracija arhitektice i dizajnerke Anastasije Garadnay. Izložbu je otvorila stilistica Tímea Benkő Lánzos.